

سیستم‌های آماری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

حسین داورزنی، مهدی بشارتی

معرفی مرکز آمار و برنامه‌های آن

افراد مختلف در گفتار و نوشتار کلمه آمار را با نگرشها و منظوره‌های مختلف استفاده می‌کنند. همین طور سازمانهای مختلف واحدهایی با نام آمار و با عناوین مختلف مانند دفتر آمار، مرکز آمار، اداره آمار و نظایر آن دارند اما تلقی یکسانی از کارکردهای چنین واحدهایی ندارند. کلمه آمار عموماً دو معنای متفاوت اما مرتبط را در خود دارد.

معنای اول اطلاعات عددی و رقمی درباره یک موضوع است مانند آمار طلاق در سال گذشته، آمار سرقت‌های به عنف در هفته قبل و نظایر آن. اما مفهوم دوم بسیار جامع‌تر از مفهوم اول بوده ولی کمتر با این وسعت مورد استفاده قرار گیرد آمار در مفهوم دوم به معنای روشها و یا علمی برای جمع‌آوری، تلخیص، تجزیه و تحلیل و ارایه اطلاعات عددی است.

شاید در گذشته واحدهای آماری سازمانها بیشتر مفهوم اول را در خود داشتند، یعنی واحدهایی برای ثبت و نگهداری و یا حداکثر جمع‌آوری و جمع‌بندی داده‌های عددی بوده‌اند اما با پیچیده‌تر شدن سازمانها، گسترش وظایف و مأموریتها و پیشرفتهای علمی و مدیریتی واحدهای آماری وظایف بیشتری را عهده‌دار شدند.

آمار ابزار مناسبی برای تبدیل داده‌ها به اطلاعات است و به کارگیری برنامه‌های آماری و کامپیوتری به مدیران، یاری رسانده تا در کمترین زمان، اطلاعات لازم بسیاری را برای تصمیم‌گیری بدست آورند.

مرکز آمار در ساختار جدید معاونت طرح و برنامه و بودجه ناجا به صورت یکی از واحدهای مستقل، یگانه متولی آمار در ناجا است.

نیازسنجی آماری، مطالعات و تحقیقات آماری، جمع‌آوری، کنترل، تلخیص و طبقه‌بندی داده‌های آماری و تبدیل آنها به اطلاعات، برقراری ارتباط واحدهای آماری درون و برون سازمانی، تهیه نشریات و جزوات آماری، ایجاد و توسعه شبکه‌های اطلاعات آماری در سطح ناجا و ارایه آموزش‌های لازم آماری از عمده‌ترین وظایف این مرکز است تاکنون این مرکز به جمع‌آوری و ارایه اطلاعات آماری مشغول بوده، اما بر خود لازم می‌داند با ارتقاء سطح توانایی‌ها از این پس، اثر بخش‌تر از گذشته با اصلاح فرآیندها نیازهای بیشتری را در ناجا پاسخگو باشد و کارایی‌های خود را افزایش دهد.

ادامه فعالیت‌های قبلی گرچه مورد توجه است اما نباید موجب توقف و بازدارنده پیشرفت مرکز آمار و واحدهای آماری باشد زیرا عدم رشد آنها به منزله عدم رشد پیش نیازهای اطلاعاتی سازمان در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی است. افزایش اقلام آماری، اندازه‌گیری، ثبت، نگهداری و دسته‌بندی و تلخیص آنها از این پس با تحولاتی در جهت ایجاد پایگاه داده‌ای منسجم و یکپارچه، کارآمد و پوششی همراه خواهد بود و در این تحولات البته *IT* زمینه ساز است. تجزیه و تحلیل نیز بخش اعظمی از فعالیت‌های آماری این مرکز را شامل می‌شود. در همین راستا این مرکز اقدام به تهیه و تدوین چشم‌انداز پنج‌ساله به همراه برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت نموده است. برنامه‌های مرکز آمار به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند.

۱- برنامه‌های جاری مرکز آمار

جمع‌آوری، انتشار نشریات آماری، پاسخگویی به نیازهای آماری مراجع درون و برون سازمانی از طریق واگذاری آمار و تعامل آماری با مراجع درون و برون سازمانی در قالب چهار عنوان نشریه و واگذاری آمار به شرح زیر انجام می‌شود.

۱-۱- ماهنامه آماری

یکی از مهمترین نشریات مرکز آمار، ماهنامه آماری ناجا است. همه ماهه با طبقه‌بندی سری برای هیات ریسه محترم ناجا و تعداد محدودی از معاونت‌های تخصصی به تعداد ۱۵ جلد تهیه می‌گردد. این ماهنامه با دو نگرش برگرفته از دو کاربرد در انجام وظایف تولید می‌شود.

الف) نقش اساسی و پایه برآورد و پیش‌بینی بودجه و تدارکات آمادی (جیره، لباس، ...).

ب) بررسی روند تغییرات نیروی انسانی ناجا از کلان تا جزء از سال ۱۳۷۲ تاکنون.

۱-۲- آمار عملکرد ناجا

در این نشریه که به عنوان یک مجموعه مرجع آماری معتبر مطرح شده است، سعی شده تا آمار عملکرد واحدها در قالب جداول و نمودارهای آماری در دو بخش واحدهای اجرایی- عملیاتی و پشتیبانی- ستادی ارایه و مقایسه‌ای بین عملکرد معاونتها، فرماندهیها و ادارات کل مستقل، مراکز و سایر یگانها طی پنج سال گذشته و همچنین روند فعالیتها، جرایم، وقایع و تحولات انتظامی بررسی شود. با توجه به

گسترده‌گی پوشش آماری این نشریه، مورد استفاده فرماندهی و هیات رئیسه ناجا، تمامی رده‌های ناجا، محققان و مراجع برون سازمانی قرار می‌گیرد

۳-۱- فصل‌نامه آمار صفی - ستادی

نشریه آمار کارکنان صفی ستادی یک از نشریات مهم و کاربردی مرکز آمار است که هر سه ماه یک بار به صورت فصلی جهت دستیابی به نحوه توزیع آمار کارکنان ناجا به تفکیک «صف-ستاد» و «پایور، پیمانی و وظیفه» در سطح ناجا تهیه و منتشر می‌گردد. از جمله استفاده کنندگان این نشریه می‌توان به اداره کل اعتبارات و منابع مالی معاونت طرح و برنامه جهت تخصیص اعتبارات، معاونت آمار و پشتیبانی جهت واگذاری و تخصیص اعتبارات و امکانات و تجهیزات یگان، معاونت نیروی انسانی ناجا و نیز معاونین و فرماندهان در برنامه‌ریزی‌ها نام برد.

۴-۱- رویدادهای امنیتی انتظامی

مجموعه آمارهای رویدادهای امنیتی - انتظامی شامل آمار وقایع و جرایم اتفاقیه می‌باشد که آمارها در قالب ۳۰ فرم آماری و حدود ۹۲۰ کد (قلم) آماری در بازده زمانی ماهیانه از طریق فرماندهی انتظامی استانهای سراسر کشور جمع‌آوری می‌گردند. از جمله مشخصات این آمارها می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود.

- ۱- پوشش طیف وسیعی از اطلاعات در این زمینه.
- ۲- پاسخگویی به نیازهای کاربران مختلف اعم از مراجع درون سازمانی (رده‌های تحت امر ناجا) و مراجع برون سازمانی (وزارت محترم کشور، محققان، پژوهشگران، دانشجویان و ...).
- ۳- ثبت آمارها در پایین‌ترین نقطه تولید (یگوب سراسر کشور)

۴- مقایسه با سایر آمارهای مشابه رده‌های گیرنده ناجا.

۵-۱- واگذاری آمار

واگذاری آمار در ناجا، تابع دستورالعمل‌های صادره توسط ستاد کل نیروهای مسلح و معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفا ناجا است. آخرین هماهنگی‌ها طی بخشنامه شماره ۲۷۹/۸۵/۱۱/۱۲ مورخه ۸۵/۶/۲۰ این مرکز به شرح ذیل به یگانها ابلاغ شده است.

نیاز وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی بایستی از طریق معاونت طرح و برنامه و بودجه یگانها به این معاونت منعکس و از این طریق در صورت لزوم مکاتبات لازم با ستاد کل نیروهای مسلح صورت گرفته و پس از هماهنگی با معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفا ناجا نتیجه مورد نظر به یگانها و واحدهای درخواست کننده اعلام خواهد شد.

درضمن کلیه بخشنامه‌های صادره قبلی نیز بصورت لوح فشرده (CD) در اختیار معاونت طرح و برنامه و بودجه استانها قرار می‌گیرد.

۲- برنامه‌های آتی مرکز آمار

در جهت توانمند سازی آماری ناجا مرکز آمار برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی مختلفی را مد نظر دارد که برخی از آنها در حال انجام و پیگیری است. در اینجا مجال شرح مبسوط این برنامه‌ها نیست و تنها به ارایه فهرست گونه این فعالیتها اشاره و شرح حال آنها را به قسمت بعد موکول می‌کنیم.

۲-۱- کارگاه‌های آموزشی آمار در پنج استان برگزیده

۲-۲- بستر سازی برای انتشار نشریات آمار عملکرد توسط مراکز آمار در

فرماندهی انتظامی استانها

۲-۳- برگزاری کنفرانسهای علمی در مرکز آمار

- ۲-۴- تدوین آمار عملکرد ناجا جهت استفاده عموم (بدون طبقه بندی)
- ۲-۵- تدوین گزارش وضعیت امنیت و مطابق با استانداردهای جهانی
- ۲-۶- توانمند سازی مرکز آمار و رده‌ها جهت راه‌اندازی واحدهای تجزیه و تحلیل آماری
- ۲-۷- تشکیل گروه مشاوره آماری
- علاوه بر برنامه‌های جاری و آتی مرکز آمار، دو طرح تحقیقاتی را نیز می‌توان به عنوان یکی از مهمترین فعالیتهای مرکز آمار عنوان نمود.

طراحی نظام جامع آماری

این طرح با همکاری دفتر تحقیقات کاربردی معاونت طرح و برنامه و بودجه ناجا در حال انجام است که در شماره‌های بعدی گزارشی از روند اجرا و نتایج بدست آمده ارایه خواهد شد.

استاندارد سازی تعاریف و مفاهیم اقلام آماری

این طرح به عنوان یکی پایه‌ای‌ترین اقدامات این مرکز در حال مطالعات اولیه است و هنوز فازهای اجرایی آن شروع نشده است.

پژوهش‌های علمی و مطالعات فرآیندی
پرتال جامع علوم انسانی